

הנחת תפילין על הקיבורת

"וְהָיָה לָךְ לְאוֹת עַל יָדְךָ" אומרת רבי אליעזר (מנחות לו ע"ב) מפשט הפסוק היה אפשר להבין שצריך להניח תפילין דווקא על היד, כף היד. אך מתוך שהתורה אמרה "לָךְ" משמע שהכוונה במקום שלא כולם רואים אלא במקום שרק אתה רואה, והוא במקום הזרוע.

אך אם היה פסוק זה לבדו היינו מבינים שאפשר גם על הזרוע מתחת לשריר, לכן בא רבי יצחק ולמד מפסוק אחר ללמוד בדיוק היכן התפילין "וְשָׂמְתָם אֶת יְדְּכֵי אֱלֹהֵי עַל לְבָבְכֶם" שצריך שדווקא יהיה התפילין של יד מול הלב.

הנחת תפילין של יד ולאחריו תפילין של ראש

אומרת התוספתא (מנחות לו ע"א) למדנו מסדר הכתובים שכתוב "וְקִשְׁרֹתֶם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ" שקודם מניחים את תפילין של יד ולאחר מכן את תפילין של ראש.

חיבוב מצווה

כתב השו"ע (או"ח כהג) "מנהג חכמים לנשק התפילין בשעת הנחתן ובשעת חליצתן". לכן בשעה שמוציא את התפילין מהקופסא קודם שיניח ינשק את התפילין, וכן לאחר שחולץ את התפילין קודם שמכניסם לקופסא ינשקם.

"תנו רבנן: חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהן ומזוזה לפתחיהן, ועליהן אמר דוד: "שָׁבַע בַּיּוֹם הַלְלָתִיךָ עַל מִשְׁפָּטִי צִדְקָךָ" (מנחות דף מג ע"ב).

הנחה על יד שמאל

כתוב "לְאוֹת עַל יָדְךָ" ולמדו חכמי הגמרא (מנחות לו ע"ב), שידך הכוונה בתורה דווקא ליד שמאל.

רבי נתן למד מהתורה דין זה מכך שכתוב בסמוך לפסוק "וְקִשְׁרֹתֶם" ו"וְכַתְּבֶתֶם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ", וכמו שכותבים ביד ימין צריך לקשור ביד ימין. ממילא אם חובה לקשור ביד ימין צריך להניח את התפילין ביד שמאל. מתוך זה הסביר הט"ז (או"ח כו,ז) מדוע איטר [אדם שמאלין] יניח ביד שמאל, שצריך להניח התפילין ע"י היד שקושר בה.

רב אשי למד מכך שכתוב שצריך להניח על "יְדְּכֵה" וה"א שנוספה על המילה המקורית "ידך" מרמזת על צורת נקבה, שחובה להניח על היד החלשה. או ידכה הכוונה ליד כהה [חלשה].

הנחת תפילין על הראש

מפשט הפסוק "וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ" משמע שצריך לשים את התפילין בין העיניים ממש. מסבירה הברייתא (מנחות לו ע"ב) שהכוונה בתורה "בין עיניך" דווקא לגובה שבראש.

